

Bohoslužby v Zábřehu 14.listopadu 2021

Mk 13,24-32

Milé sestry, milí bratři, v týdnu jsme si připomněli smutné výročí bitvy na Bílé Hoře. I když víme, že to nebyla žádná velká bitva, přesto v našich myslích zanechává výraznou stopu. Podobnou stopu, jakou zanechala v dějinách světa celá třicetiletá válka a obě světové války. Je to takový ten zlom, po kterém si člověk říká, že svět se natolik změní, že nic už nemůže být jako dřív. Svět, ve kterém se člověk pohyboval, ve kterém si našel své místo, svět, který byl brán jako normální, ten je vlivem takových událostí prostě pryč. A myslím, že podobně to prožíváme i dnes, když se vyrovnáváme s pandemií koronaviru. Jakoby se toho najednou sesypalo tolik, že člověk si říká, že svět už nebude stejný. Bude jiný. Nedá se říct, zda lepší nebo horší. Prostě jiný. Co jsme přijali jako běžné a standardní, to se rozpadá. Kombinace covidu, energetické krize, a k tomu ještě stále silný hlas o ekologické krizi, hrozících konfliktech, možnosti vesmírné katastrofy, to všechno začíná lidský život znepokojoovat a možná vede mnohé k myšlence, že tento svět už prostě není náš. Náš pokojný starý svět jakoby skončil.

Hlavou křesťanského pozorovatele v takovou chvíli proletí myšlenka na konec světa. Už je to tady, to je jasné. Co jiného by to mělo být? Katastrofy, různá znamení, to se přeci nedá přehlédnout. Bereme-li Bibli vážně, musíme to dobře vidět. A je fakt, že mnohá slova nejen z Janova zjevení, ale právě i z textů jako je ten dnešní k takovým myšlenkám prostě vedou. Tady ale potom nastává klíčová otázka. Co s tím dál? Nebylo by to trochu málo, říct si, že Ježíš předpověděl, že tento svět jednou špatně skončí a měl pravdu? Myslím, že by to bylo trochu málo. A v jeho zvěsti by to moc nedávalo smysl. Možná by tedy stálo zato se trochu hlouběji zamyslet nad tím, co těmito slovy Ježíš svým učedníkům sděluje.

Když se řekne apokalypsa, přijde nám na mysl, že všechno bude zničeno. Padající hvězdy, požáry, války, to všechno jsou přeci obrazy zkázy. A tak by se dalo postavit jednoduché rovnítko mezi konec světa a jeho totální zničení, zánik. Tady je ovšem potřeba si položit jednu dost zásadní otázku. Proč by se tak mělo stát? A je to skutečně něco, k čemu ukazuje celé svědectví Bible? Nejsou takové obrazy spíše vytrženy z kontextu? Není poněkud divné, že součástí evangelia je takováto nepříjemná zpráva? Smysl by to možná dávalo, kdybychom si řekli, že Bible je kniha antropocentrická, tedy že jejím středem je člověk. Ovšem nic takového nám celkový obraz Bible neříká. Centrem není člověk, ale vztah mezi člověkem a Bohem. Bible podává svědectví o Bohu, který touží po společenství s člověkem. Je to Bůh, který tvoří a dává život. Pravda, má i moc ničit, jak se ukázalo v případě Sodomy, nebo potopy. Ovšem právě tato

svědectví jsou také dokladem toho, že takovýmto způsobem Bůh s člověkem jednat nechce. Proto posílá svého Syna, aby ukázal i jinou cestu, než ničení a tresty. Nedávalo by přeci smysl, aby tvořil něco tak úžasného jen proto, aby to zase sám zničil. Tyto obrazy v sobě nesou ještě něco jiného, Ježíš sám v nich ukazuje ještě něco jiného.

Slova o tom, jak to bude, pronáší Ježíš nedlouho před svým ukřižováním v Jeruzalémě. Zničení chrámu, stejně jako příchod pohrom a soužení, je třeba chápat právě v této souvislosti. Ježíšova slova jsou většinou zabalena do různých obrazů, příkladů a podobenství. A to platí i zde. Stačí si uvědomit, co na učedníky čeká, čím v dalších dnech projdou, jak výrazně se změní jejich situace. Při příchodu do Jeruzaléma čekali cokoliv. Tedy cokoliv pro ně představitelného. Čekali přijetí Ježíše jako proroka, čekali možná i nějakou tu šarvátku s Římany. Ovšem rozhodně nečekali, že se bez boje nechá zatknout, odsoudit a popravit. Pokud bychom to chtěli nějak obrazně ztvárnit, právě zatmělé slunce, tmavý měsíc a pád hvězd odpovídají tomu, co se v nich odehrává, co vnitřně prožívají. Jsou otřeseni, jakákoliv jistota je prostě pryč. Přejde mi, že taková Bílá Hora či pandemie covidu je celkem nic ve srovnání s tím, co prožívali učedníci od velkého pátku až do neděle. A právě na to by se měla soustředit naše pozornost. Náš svět se nyní v mnohém otřásá, to jistě, ale má to ještě jeden důležitý rozměr. A ten se ani tak netýká událostí kolem nás.

Veliké zvraty v lidských dějinách, jako byla právě třicetiletá válka nebo obě války světové, celkem zatřáslы lidskou vírou. Víc než kdy jindy se najednou lidé ptali, kde je Bůh. Jak se něco takového mohlo stát? Současný ateismus nejen české společnosti je výsledek právě i těchto zkušeností, kterými si minimálně evropská společnost prošla. Jsme svědky čehosi, co je možné nazvat zklamání z Boha. Bůh nemůže být tak mocný, Bůh možná vůbec nemůže být, když se takové věci dějí. Učedníci se mohli cítit stejně. A podobně i svědkové jiných otřesů v dějinách Božího lidu. Je tomu zkrátka tak, že ve chvíli setkání se zlem člověk přemýšlí nad absencí Boží moci v tomto světě. A začíná hledat něco jiného, jiný opěrný bod života. Svým způsobem to dává smysl. Pokud něco nefunguje, hledáme něco lepšího, spolehlivějšího. Špatná zkušenost nás vede k nedůvěře a hledání jiné cesty pro svůj život. Jenže je tu jedna otázka. Důležitá otázka. Jak hluboce vlastně zkušenost toho, že se nás zlo dotkne, souvisí s naší zkušeností s Bohem? Dá se to opravdu spojit dohromady? Co v různých těch katastrofách kolem sebe potkáváme? S čím se potkáváme třeba i dnes ve zprávách o krizích klimatu, blahobytu či epidemie?

Když čteme apokalyptickou literaturu, vždycky zaujme to zlé, co se odehraje. Možná jsme na to tak nastaveni. Přejde krize, a dodáme, že Bůh pošle krizi. Ovšem tyto texty nekončí tím, že se bude dít něco zlého. Ježíš klade důraz na jinou část tohoto textu. V tom všem, co se odehraje, přijde Syn člověka s mocí a slávou a shromáždí vyvolené ze všech konců světa. Jinými slovy, toto je ta hlavní zvěst Ježíšových slov. A s touto zvěstí se nabízí otázka, jak je to s těmi událostmi, kdy se zatmí slunce a zachvějí se nebeské mocnosti? Odkud se tyto události vezmou?

Co je může způsobit? Jsou součástí Božího plánu, tedy nějaké hry, kterou s námi Bůh hraje? A nebo je tomu ještě jinak? Znovu zmíním tu okolnost, že Ježíš o těchto věcech mluví v souvislosti s blížícím se křížem. Kdo je za něj odpovědný? Kdo Ježíše křížuje? Nevisí tam kvůli Božímu rozmaru ani kvůli tomu, že by se to Bohu zdálo jako zajímavý nápad. Na kříž je veden lidskou nenávistí, příběh soudu a vydání je svědectvím toho, jak velké zlo dokáže člověk působit, čemu všemu je schopen se propůjčit. Za zamyšlení tedy stojí náš vlastní život, dílo, které jako lidé působíme. Jak nakládáme s dary, které z Boží ruky dostáváme? Co děláme se světem, ve kterém žijeme? Naplňuje naše jednání poslání, které Bůh člověku dal? Nebyla by po prožitých válkách na místě spíše ztráta důvěry v lidskou moudrost? Vždyť vidíme, že je zcela jedno, co člověk použije k tomu, aby ovládal někoho druhého. Zneužít se dá víra i vědecké poznatky. Bůh není ten, který působí zlo, který zatmí člověku slunce a přivede ho na pokraj pochyb o smyslu další existence ve světě, který se tak radikálně změnil. Bůh do tohoto dění vstupuje trochu jinak, což dokazuje na svém synu, na Ježíši.

Zlo ve světě je, protože se člověk pro něj rozhodl. Různé katastrofy, které se odehrávají, od válek až po dnešní krizi, neposílá Bůh jako svůj trest na hříšníky. Přicházejí jako svědectví toho, co umí lidská pýcha, toho, kam vede lidská touha po moci nad Božím stvořením. Tváří v tvář všem těmto událostem si máme uvědomit dvě věci. První se týká našeho jednání. Vždycky je třeba přemýšlet nad tím, kam vede, co působí. Nejsme izolovanými body každý někde ve svém vlastním vesmíru. Tvoříme jeden svět a to, co každý dělá, má nějaký vliv na druhé. Naše slova a jednání mohou také ubližovat, mohou druhé uvést do krize. Nemusí to být ani záměr. Prostě se to stane. Můžeme tomu zabránit, pokud dokážeme vnímat svět i jinak, než svoji vlastní optikou.

Druhá věc je Boží zásah do těchto situací. Smíme věřit tomu, že Bůh do běhu dějin vstupuje a má to poslední slovo. Nepřichází jako trestající ničitel, ale jako vykupitel, jako ten, kdo shromažďuje a zachraňuje. Tak Ježíšovým slovům, ale i všem dalším apokalyptickým textům můžeme rozumět. Nejsou strašákem katastrofami, ale zaslíbením, že i když lidské dílo přináší zkázu a bolesti, Bůh nad tím vším zůstává jako pevný bod, o který se člověk může opírat. Svět se mění, po různých zlomových událostech nezůstává stejný. Bůh však v každé takové situaci otevírá svou náruč a nabízí východisko, záchranu. Na to se tedy snaží své učedníky upozornit, když se blíží těžká chvíle a upozorňuje na to i nás. I když projdeme mnohými úskalími, i když se zhroutí svět, na který jsme zvyklí, není se proč bát. Je zde ještě někdo víc, kdo nad tímto světem stojí a dokáže nás provést všemi těmi bouřemi a změnami.

Pane Ježíši, zůstáváš stálý a pevný i v mnoha bouřích našich životů. Prosíme, pomoz nám vidět tuto tvou jistotu, kterou nás provázíš a držíš, když sami jsme plni nejistoty z dalších dní.

Neděle 14.listopadu 2021

Napsal uživatel Vlastislav Stejskal
Úterý, 03 Leden 2023 10:56 -

Amen.